

Bryssel, 3. heinäkuuta 2026
(OR. en)

11113/26

ECOFIN 903
UEM 307
SOC 432
EMPL 234
COMPET 847
ENV 823
EDUC 289
ENER 445
JAI 883
GENDER 120
JEUN 163
SAN 521
ECB
EIB

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	NEUVOSTON SUOSITUS Belgian talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena edellä mainittu, komission ehdotukseen COM(2026) 201 final perustuva, neuvoston eri komiteoiden tarkistama ja hyväksymä sekä talous- ja rahoituskomitean viimeistelemä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS

Belgian talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263¹ ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011² ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksessa (EU) 2024/1263 täsmennetään, että talouden ohjausjärjestelmän tavoitteena on edistää tervettä ja kestävä julkista taloutta, kestävä ja osallistavaa kasvua sekä resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäistä liialliset julkisen talouden alijäämät. Asetuksessa säädetään, että neuvosto ja komissio suorittavat talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä monenvälistä valvontaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT', tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti. Eurooppalaiseen ohjausjaksoon sisältyy erityisesti maakohtaisten suositusten laatiminen ja niiden noudattamisen valvonta.
- (2) Komissio antoi 25 päivänä marraskuuta 2025 asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella vuodeksi 2026 varoituskansakansia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Belgia ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Lisäksi komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskeva neuvoston suositukseksi³, suosituksen neuvoston suositukseksi inhimillisestä pääomasta Euroopan unionissa ja ehdotuksen vuoden 2026 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen euroalueen talouspolitiikasta⁴ 21 päivänä huhtikuuta 2026 ja yhteisen työllisyysraportin ja suosituksen inhimillisestä pääomasta 9 päivänä maaliskuuta 2026.
- (3) Komissio julkaisi 29 päivänä tammikuuta 2025 kilpailukykykompassin. Kyseessä on strateginen kehys, jolla pyritään parantamaan unionin maailmanlaajuisia kilpailukykyä seuraavien viiden vuoden aikana. Siinä määritetään kestävä talouskasvun kriittisiksi pilareiksi kolme välttämätöntä muutosta: innovointi, vähähiilistäminen ja kilpailukyky sekä turvallisuus. Kilpailukykykompassi on julkaisemisestaan lähtien ollut eurooppalaiseen ohjausjaksoon liittyvän työn johtonaura. Näin varmistetaan, että EU:n jäsenvaltioiden talouspolitiikka on EU:n strategisten tavoitteiden mukaista, ja luodaan talouden ohjaamiseen yhtenäinen toimintamalli, jolla edistetään kestävä kasvua, innovointia ja resilienssiä kaikkialla unionissa.

³ EUVL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁴ EUVL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) Vuonna 2026 talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen elpymis- ja palautumistukivälineen⁵ viimeisen vaiheen täytäntöönpanon myötä. Elpymis- ja palautumissuunnitelmat ovat koheesiopolitiikan rahoituksen ohella olleet olennaisen tärkeitä eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten politiikkatavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska on edellytetty, että suunnitelmilla vastataan tuloksellisesti kaikkiin viime ohjausjaksoilla annetuissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä ja että EU:n koheesiopolitiikan varoin rahoitetuissa ohjelmissa otetaan maakohtaiset suositukset huomioon. Elpymis- ja palautumistukivälineen elinkaaren lähestyessä loppuaan on edelleen olennaisen tärkeää vakiinnuttaa sen puitteissa tuetut ja toteutetut uudistukset ja investoinnit sekä hyödyntää jatkotoimien perustana niistä erityisesti sellaisia, jotka auttavat vastaamaan maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin.
- (5) Komissio julkaisi 3 päivänä kesäkuuta 2026 Belgiaa koskevan maaraportin vuodelta 2026. Siinä arvioidaan Belgian edistymistä vuoden 2025 maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Belgia on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa määritetään polttavimmat haasteet, joita Belgiassa on edessään. Maaraportissa arvioidaan myös Belgian edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Neuvosto antoi 20 päivänä kesäkuuta 2025 komission arvioinnin pohjalta ja sen suosituksesta suosituksen Belgian kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä⁶. Suunnitelma kattaa vuodet 2025–2029, ja siinä esitetään julkisen talouden sopeutuksen jakautuminen seitsemälle vuodelle. Neuvosto suositti seuraavia nettomenojen enimmäiskasvuprosentteja: 3,6 prosenttia vuonna 2025, 2,5 prosenttia vuonna 2026, 2,5 prosenttia vuonna 2027, 2,1 prosenttia vuonna 2028 ja 2,1 prosenttia vuonna 2029. Vastaavat kumulatiiviset enimmäiskasvuprosentit perusvuoteen 2024 verrattuna ovat 3,6 prosenttia vuonna 2025, 6,1 prosenttia vuonna 2026, 8,8 prosenttia vuonna 2027, 11,1 prosenttia vuonna 2028 ja 13,4 prosenttia vuonna 2029. Nämä nettomenojen enimmäiskasvuprosentit vuosina 2025–2029 vastaavat korjaavaa polkua, jota neuvosto suositti SEUT 126 artiklan 7 kohdan mukaisesti 20 päivänä kesäkuuta 2025 Belgian liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi⁷. Tuloksellisista toimista 3 päivänä kesäkuuta 2026 annetun komission arvioinnin⁸ perusteella Belgian liiallista alijäämää koskeva menettely jätetään lepäämään.

⁶ Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2025, Belgian kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä (EUVL C, C/2025/3698, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3698/oj>).

⁷ Neuvoston suositus julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi Belgiassa, annettu 20.6.2025. Kaikki asiakirjat, jotka liittyvät Belgian liiallisia alijäämiä koskevaan menettelyyn, ovat saatavilla osoitteessa https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Belgium_en.

⁸ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille – Talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso 2026 – Kevätpaketti (COM(2026) 200 final).

- (7) Venäjän Ukrainaa vastaan käymä hyökkäyssota ja sen vaikutukset muodostavat Euroopan unionille eksistentiaalisen haasteen. Komissio on kehottanut jäsenvaltioita pyytämään koordinoitusti vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen kansallisen poikkeuslausekkeen aktivoimista, jotta voidaan tukea unionin pyrkimyksiä lisätä puolustusmenoja nopeasti ja merkittävästi⁹, ja Eurooppa-neuvosto pani 6 päivänä maaliskuuta 2025 tämän ehdotuksen tyytyväisenä merkille. Neuvosto antoi komission suosituksesta suosituksen¹⁰, jossa Belgialle sallitaan suositetuista nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista poikkeaminen, Belgian esitettyä 8 päivänä heinäkuuta 2025 asiaa koskevan pyynnön. Ajanjakso, jona kansallinen poikkeuslauseke on aktivoituna (2025–2028), antaa Belgialle mahdollisuuden priorisoida julkisia menoja uudelleen tai lisätä julkisen talouden tuloja niin, että pysyvästi suuremmat puolustusmenot eivät vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä.
- (8) Belgia toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2026 vuotuisen edistymisraporttinsa¹¹, jossa kerrotaan, miten se on edistynyt nettomenojen suositettujen enimmäiskasvuprosenttien noudattamisessa, sopeutuskauden pidentämisen perustana olevan uudistus- ja investointikokonaisuuden toteuttamisessa ja sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamisessa, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson maakohtaisten suositusten yhteydessä määritettyihin keskeisiin haasteisiin. Vuotuisessa edistymisraportissa otetaan asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti huomioon myös Belgian puolivuositainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa. Raportti liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn puitteissa toteutetuista toimista sisältyy vuotuisen edistymisraporttiin.

⁹ Komission tiedonanto ”Puolustusmenot kasvuun vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa”, Bryssel, 19.3.2025, C(2025) 2000 final.

¹⁰ Neuvoston suositus, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2025, neuvoston Belgialle asetuksen (EU) 2024/1263 nojalla asettamista nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista poikkeamisen sallimisesta (kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointi) (EUVL C, C/2025/3960, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3960/oj>).

¹¹ Vuonna 2026 toimitetut vuotuiset edistymisraportit ovat saatavilla osoitteessa https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

- (9) Vuonna 2025 reaalisen BKT:n kasvu oli 1,0 prosenttia ja YKHI-inflaatio 3,0 prosenttia. Komission kevään 2026 talousennusteessa reaalisen BKT:n ennakoidaan kasvavan 0,7 prosenttia vuonna 2026 ja 0,9 prosenttia vuonna 2027 ja YKHI-inflaation ennakoidaan olevan 3,4 prosenttia vuonna 2026 ja 2,6 prosenttia vuonna 2027.
- (10) Eurostatin toimittamien tietojen¹² perusteella Belgian julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2024 oli 4,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi 5,2 prosenttiin vuonna 2025. Alijäämän kasvu vuonna 2025 johtuu pääasiassa välittömistä veroista saatavien tulojen, erityisesti yrityksiltä saatavien verotulojen, laskusta sekä puolustusmenojen kasvusta. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 5,2 prosenttia vuonna 2026 ja 5,4 prosenttia vuonna 2027. Huolimatta vakauttamistoimenpiteistä, joilla juoksevia menoja ja nettomenojen kumulatiivinen kasvu hillitään alle suositellun enimmäismäärän, alijäämän vakautumisen odotetaan vuonna 2026 johtuvan pelkästään heikosta talouskasvusta ja kasvavista korkomaksuista. Alijäämän kasvu vuonna 2027 johtuu pääasiassa puolustusmenojen ja korkomenojen kasvusta.
- (11) Komission estimaattien perusteella finanssipolitiikan viritys¹³, johon sisältyvät sekä kansallisin että EU:n varoin rahoitetut menot, oli vuonna 2025 kiristävä (0,3 % suhteessa BKT:hen). Sen ennakoidaan olevan kiristävä niin vuonna 2026 (0,8 % suhteessa BKT:hen) kuin vuonna 2027 (0,6 % suhteessa BKT:hen).

¹² Eurostatin Euro-indikaattorit, 22.4.2026.

¹³ Finanssipolitiikan virityksellä mitataan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti rahoitetuista että unionin talousarviosta rahoitetuista finanssipoliittisista toimenpiteistä talouteen aiheutuvaa sysäystä. Finanssipolitiikan viritystä mitataan seuraavien erotuksena: keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen muutos; perusmenoista vähennetään harkinnanvaraiset tulopuolen toimenpiteet, mutta niihin otetaan mukaan elpymis- ja palautumistukivälineen ei-takaisinmaksettavalla tuella (avustuksilla) ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot.

- (12) Eurostatin toimittamien tietojen¹⁴ perusteella Belgian julkinen velka, joka vuoden 2024 lopussa oli 103,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi vuoden 2025 loppuun mennessä 107,9 prosenttiin. Velkasuhteen kasvu vuonna 2025 johtui pääasiassa suuresta perusalijäämästä (+2,9 prosenttiyksikköä), suotuisasta lumipallovaikutuksesta (–1,3 prosenttiyksikköä) ja velkaa kasvattavasta virta-varanto-korjauserästä (+2,3 prosenttiyksikköä). Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen kasvaa ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 110,5 prosenttiin vuoden 2026 loppuun mennessä ja edelleen 112,8 prosenttiin vuoden 2027 loppuun mennessä. Velkasuhteen kasvu vuosina 2026 ja 2027 johtuu pääasiassa suurista perusalijäämistä, kun taas suotuisa lumipallovaikutus ja velkaa kasvattava virta-varanto-korjauserä kumoavat toisensa.
- (13) Eurostatin tietojen¹⁵ perusteella Belgian julkiset puolustusmenot suhteessa BKT:hen olivat vuonna 2025 yhteensä 1,4 prosenttia, mikä merkitsee viitevuoteen eli vuoteen 2021 verrattuna 0,5 prosenttiyksikön kasvua suhteessa BKT:hen. Vuonna 2026 niiden ennakoidaan komission kevään 2026 talousennusteen mukaan olevan 1,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, mikä merkitsee 0,7 prosenttiyksikön kasvua suhteessa BKT:hen vuoteen 2021 verrattuna¹⁶.

¹⁴ Eurostatin Euro-indikaattorit, 22.4.2026.

¹⁵ Eurostat, julkiset menot julkisyhteisöjen tehtäväluokituksen (COFOG) mukaan.

¹⁶ Naton puolustusmenojen määritelmä eroaa julkisen sektorin tehtäväluokituksen mukaisesta puolustusmenojen määritelmästä. Lisäksi voi esiintyä menojen, erityisesti puolustustarvikkeiden, kirjaamisajankohdasta aiheutuvia eroja, koska Nato-raportoinnissa ei noudateta kirjausajankohtaa koskevia kansantalouden tilinpidon sääntöjä.

- (14) Unioniin kohdistuu edelleen energian toimitushäiriöiden ja hintojen voimakkaan epävakauden riskejä, joita maailmanlaajuisiin öljy- ja kaasumarkkinoihin vaikuttavat geopolitiittiset jännitteet pahentavat. Vuosien 2022–2023 energiakriisistä saadut kokemukset osoittivat, että laajoista ja kohdentamattomista toimenpiteistä aiheutuu julkiselle taloudelle suuria kustannuksia ja että ne ovat yhteiskunnallisesti ja taloudellisesti tehottomia. Sen jälkeen, kun Lähi-idässä puhkesi sota helmikuussa 2022, Belgia hyväksyi finanssipoliittisia toimenpiteitä, joilla pyritään lieventämään korkeiden energianhintojen vaikutuksia kotitalouksiin¹⁷. Käytössä on muun muassa polttoainekustannusten nousun korvaamiseksi tarkoitettu kohdentamaton toimenpide, joka toteutetaan myöntämällä verohyvitys niille yrityksille, jotka korottavat työntekijöiden kilometrikorvausta. Lisäksi on toteutettu kohdennettu toimenpide haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien korkeampien lämmityskustannusten korvaamiseksi. Näiden toimenpiteiden odotetaan päättyvän 1 päivänä heinäkuuta 2022. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan näiden toimenpiteiden kustannukset julkiselle taloudelle ovat vuonna 2022 alle 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, myös siinä tapauksessa, että toimenpiteitä jatkettaisiin vuoden loppuun.
- (15) Komission laskelmien mukaan Belgian nettomenot kasvoivat 3,7 prosenttia vuonna 2022. Nettomenojen kasvu vuonna 2022 ylittää suositetun enimmäiskasvuprosentin. Tämä poikkeama on vuositasolla 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Poikkeama on kuitenkin kansallisen poikkeuslausekkeen salliman, puolustusmenojen kasvuun liittyvän jouston rajoissa.
- (16) Komission laskelmien perusteella Belgian nettomenojen ennakoidaan kasvavan 2,0 prosenttia vuonna 2022 ja 5,8 prosenttia kumulatiivisesti vuosina 2022 ja 2022. Ennustettu nettomenojen kasvu vuonna 2022 jää alle suositetun enimmäiskasvuprosentin. Kun vuosia 2022 ja 2022 tarkastellaan yhdessä, myös nettomenojen ennustettu kumulatiivinen kasvu jää alle suositetun enimmäiskasvuprosentin.

¹⁷ Tilanne komission kevään 2022 talousennusteen koontipäivänä (4. toukokuuta 2022).

- (17) Suosituksessa Belgian keskipitkän aikavälin suunnitelman hyväksymisestä täsmennetään sopeutuskauden pidentämisen perustana oleva uudistusten ja investointien kokonaisuus sekä niiden toteuttamisaikataulu. Ottaen huomioon Belgian vuotuisessa edistymisraportissaan toimittamat tiedot komissio katsoo, että niiden uudistusten ja investointien, jotka oli määrä toteuttaa 30 päivään huhtikuuta 2026 mennessä, keskeisten vaiheiden täytäntöönpano näyttää edenneen suurin piirtein aikataulussa. Joidenkin uudistusten toteuttaminen kuitenkin on viivästynyt. Parlamentti hyväksyi eläkeuudistuksen 28. toukokuuta 2026. Verouudistukset, jotka oli määrä toteuttaa vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä, on toteutettu osittain, ja niiden jäljellä olevat osat on tarkoitus saada valmiiksi heinäkuuhun 2026 mennessä. Kahdesta julkisen talouden koordinoinnin parantamiseen eri hallintotasojen välillä tähtäävästä uudistuksesta, jotka oli määrä toteuttaa vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä, on päästy pitkälti yhteisymmärrykseen hallituksen tasolla, ja seuraavaksi ne on vahvistettava lainsäädännössä, mikä on määrä saada päätökseen vuoden 2026 loppuun mennessä. Komissio katsoo, että kaiken kaikkiaan Belgia on noudattanut sitoumuksiaan tyydyttävällä tavalla¹⁸.

¹⁸ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille – Talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso 2026 – Kevätpaketti (COM(2026) 200 final).

- (18) Belgian julkisen talouden kestävyyskohdistuu suurista riskeistä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Tarvitaan kattava julkisen talouden strategia, jotta julkinen velka saadaan laskuun, ja samalla on toteutettava uudistuksia potentiaalisen kasvun vahvistamiseksi. Belgian julkiset menot olivat 54,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2025, mikä on yksi korkeimmista luvuista EU:ssa. Belgian julkiset menot, jotka ovat pysyneet sitkeästi korkealla tasolla, merkitsevät suurta kokonaisverorasitetta, mikä heikentää taloudellista tehokkuutta. Poliittikkatoimia toteutetaan Belgiassa hajanaisesti useilla hallinnon tasoilla (kunnat, läänit, alueet ja kieliyhteisöt, liittovaltio). Kaikkien näiden hallinnon tasojen vuoksi toimivalta on jakautunut monimutkaisesti ja päällekkäisyyksien riski kasvaa, mikä johtaa tarpeettomiin hallinnollisiin kustannuksiin mutta ei välttämättä paranna tarjottujen julkisten palvelujen laatua. Tosiasiallisen liittovaltioiden välisen koordinaation puute vaikeuttaa tiettyjen poliittikkatoimien ja uudistusten toteuttamista ja johtaa tehottomuuteen julkisten investointien hallinnoinnissa. Tämän seurauksena Belgian kestävä julkinen talous edellyttää määrätietoista toimia julkisten menojen tason, koostumuksen ja yleisen tehokkuuden suhteen. Vaikka menojen uudelleenarviointien käyttöönotto liittovaltion ja osavaltioiden (alueet ja kieliyhteisöt) tasolla on ensimmäinen askel julkisten menojen laadun parantamiseksi, tarvitaan lisätoimia julkisten varojen kanavoimiseksi kasvua paremmin edistäviin toimintapolitiikkoihin. Hallinnon rakenteiden virtaviivaistaminen, toimivallan selkeyttäminen ja liittovaltioiden välisen koordinaation lujittaminen voisivat parantaa taloudellista tehokkuutta ja tarjota samalla finanssipoliittista liikkumavaraa.

- (19) Komission vuoden 2024 ikääntymisraportin¹⁹ mukaan ikääntymiseen liittyvien menojen ennustetaan kasvavan noin 5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuoteen 2070 mennessä, mikä on huomattavasti enemmän kuin EU:ssa keskimäärin (EU:n keskiarvo on 1,4 prosenttiyksikköä). Raportin mukaan menojen kasvun taustalla ovat ennen kaikkea eläkkeet ja pitkäaikaishoidosta johtuvat menot. Meneillään olevan eläkeuudistuksen odotetaan vähentävän eläkemenojen ennustettua kasvua 1,6 prosenttiyksiköllä vuosina 2024–2070. Belgia on kuitenkin edelleen yksi eniten pitkäaikaishoitoon kuluttavista maista EU:ssa. Vuonna 2022 nämä menot olivat Belgiassa 2,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun unionin keskiarvo oli 1,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Pitkäaikaishoidosta johtuvien menojen ennakoidaan kasvavan vuoteen 2070 mennessä 1,7 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen, kun taas unionin tasolla ennakoitu keskimääräinen kasvu on 0,8 prosenttiyksikköä. Tämä lisää osaltaan julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyyteen liittyviä riskejä. Käytettävissä olevien tietojen mukaan itsenäisesti toimeen tulevien tai lievästi hoidon tarpeessa olevien mutta hoitolaitoksissa asuvien henkilöiden osuus oli suuri erityisesti Brysselissä ja Valloniassa, joskin osuus on pienentynyt viime vuosikymmenen aikana. Alueet ovat toteuttaneet toimenpiteitä parantaakseen eri hoitomuotojen kustannustehokkuutta, joskin useimmat näistä toimenpiteistä ovat laajuudeltaan rajallisia tai vasta varhaisessa toteutusvaiheessa. Hoidon kustannustehokkuutta on siis edelleen varaa parantaa muun muassa tehostamalla toimenpiteitä, joilla vähennetään turhaa laitoshoitoon sijoittamista, sekä parantamalla yhteisöperustaisia palveluja.
- (20) Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen, merkityksellinen ja oikea-aikainen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen unionin rahoitusvälineiden onnistuneeseen täytäntöönpanoon, myös eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä.

¹⁹ Euroopan komissio ja talouspoliittinen komitea, vuoden 2024 ikääntymisraportti (Ageing Report), saatavilla osoitteessa: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-andbudgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.

- (21) Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) ja Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) koheesiopolitiikan ohjelmiin kanavoidun tuen toteuttaminen on edennyt Belgiassa hyvin, erityisesti hankkeiden valinnan osalta. On kuitenkin tärkeää tehostaa toimia valittujen hankkeiden nopean toteuttamisen varmistamiseksi, erityisesti varojen käytön nopeuttamiseksi tuensaajatasolla, ja maksimoida samalla niiden käytännön vaikutus. Belgia toteuttaa koheesiopolitiikan ohjelmissaan jo nyt toimia kilpailukyvyyn ja kasvun edistämiseksi. Samaan aikaan Belgian on nopeutettava oikeudenmukaisen siirtymän rahaston täytäntöönpanoa, sillä sen varojen maksaminen päättyy vuoden 2026 lopussa. On olennaisen tärkeää varmistaa, että Belgian koheesiopolitiikan rahastojen väliarvioinnissaan yksilöimät uudet investoinnit, erityisesti ne, jotka liittyvät väliarvointiasetuksessa²⁰ määritettyihin viiteen painopisteeseen, toteutuvat nopeasti ja tuloksellisesti.
- (22) Belgialla on useita haasteita, jotka liittyvät innovointiin, liiketoimintaympäristöön, sääntelyyn liittyvään ja hallinnolliseen rasitukseen ja monimutkaisuuteen, sääntelystä johtuviin rajoituksiin palvelualalla, teollisuuden ja liikenteen vähähiilistämiseen, uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoon, fossiilisten polttoaineiden tukiin, veden laatuun, liialliseen typpilaskeumaan, työvoimapulaan ja osaamisen kohtaanto-ongelmaan, muita heikommassa asemassa olevien väestöryhmien integroimiseen työmarkkinoille sekä koulutusjärjestelmään ja opettajan ammattiin.

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/1914, annettu 18 päivänä syyskuuta 2025, asetusten (EU) 2021/1058 ja (EU) 2021/1056 muuttamisesta väliarvioinnin yhteydessä strategiaan haasteisiin vastaamiseksi toteutettavien erityistoimenpiteiden osalta.

- (23) Kaikilla hallinnon tasoilla toteutetuista yksinkertaistamisaloitteista huolimatta raskas sääntelytaakka ja hallinnollinen monimutkaisuus heikentävät edelleen Belgian liiketoimintaympäristöä. Myös vaikutustenarviointien järjestelmällisempi käyttö ja tietojen saatavuuden parantaminen parantaisivat päätöksenteon laatua. Yritysten hallinnollinen rasitus on raskas erityisesti työlainsäädännön, sosiaaliturvan ja toimintakustannusten osalta. Yritykset, joiden on omaksuttava useita alueellisia järjestelmiä tai haettava liiketoimintalupia toimintansa kehittämiseksi, kohtaavat huomattavia rajoitteita. Lupahakemusten käsittelystä vastaavat liittovaltio-, alue- ja paikallisviranomaiset, mikä tekee lupamenettelyistä monimutkaisia, hajanaisia ja kalliita. Tämä koskee erityisesti rakennuslupia, mikä vaikuttaa kielteisesti rakennusalaan ja johtaa asuntopulaan ja infrastruktuurihankkeiden viivästymiseen. Myös oikeusjärjestelmän resurssien puute ja tehottomuus, joiden vuoksi tapausten käsittely on pysyvästi ruuhkautunut ja menettelyt ovat hitaita, aiheuttavat edelleen haasteita elinkeinoelämälle. Lisäksi joihinkin säänneltyihin ammatteihin sovelletaan edelleen tiukkoja rajoituksia, mikä voi haitata rajat ylittävää liiketoimintaa tai estää yrityksiä pääsemästä markkinoille. Tiukat säännökset tai muut markkinoille pääsyn esteet haittaavat myös rajat ylittävää palvelujen tarjoamista esimerkiksi vähittäiskaupan alalla ja energia-alalla, mikä voi rajoittaa kilpailua.

- (24) Liiketoiminta on Belgiassa unionin vähiten dynaamista²¹. Vaikka uusien yritysten osuus Belgiassa vastaa naapurimaiden tasoa, nopeasti kasvavien eli scale-up-yritysten osuus (0,25 %) on selvästi EU:n keskiarvoa (0,79 %) pienempi. Belgialaisten startup-yritysten laajentumisen tiellä olevat esteet liittyvät muun muassa korkeisiin työvoimakustannuksiin ja siihen, että veronalennusten saanti riippuu yrityksen koosta²². Käytössä on ollut esimerkiksi ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen tarkoitettu tuki, jolla ei kuitenkaan havaittu olevan vaikutusta kestävien työpaikkojen syntymiseen, ja pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) erityisiä verotukia (esimerkiksi alennettu yhtiöverokanta), joiden havaittiin kannustavan yrittäjiä perustamaan osakeyhtiöitä (hallinnointiyhtiöitä), jotta ansiotulot luokiteltaisiin pääomatuloiksi. Myös vaikeudet saada rahoitusta laajentamisvaiheessa voivat estää yrityksiä kasvamasta. Näin on erityisesti siksi, että riski- ja kasvupääomamarkkinat eivät ole laajasti kehittyneitä. Verosääntöjen yhdenmukaistaminen kaikkien sijoitustyyppien osalta (mukaan lukien kiinteään omaisuuteen liittyvät sijoitukset, eläketuotteet, säästötilit ja arvopaperitilit) voisi kannustaa pääomasijoittamiseen.

²¹ Belgian keskuspankin vuoden 2024 raportti kilpailukyvyn tulostaulun indikaattoreista.

²² [Bijnens, G. \(2025\) Reigniting growth: trends and challenges for business dynamism in Belgium. NBB Economic Review.](#)

- (25) Vaikka Belgia on yksi unionin innovaatiojohtajista ja sen T&K-intensiteetti on korkea (3,36 % suhteessa BKT:hen vuonna 2024 eli yksi EU:n korkeimmista), T&K-toiminta on keskittynyt muutamille toimialoille ja suuryrityksiin ja useat esteet jarruttavat innovaatioiden leviämistä koko talouteen. Lisäksi Valloniassa T&K-investointien vaikutus työllisyyteen ja talouteen on edelleen vähäinen yritystuen hajanaisuuden ja talouden riittämättömän monipuolistamisen vuoksi, joskin meneillään on joitakin uudistuksia, jotka saattavat kääntää tämän suuntauksen. Merkittävillä T&K-toimintaan liittyvillä verohelpotuksilla ei ole saavutettu yrityksiä, joilla on suurin kasvupotentiaali. Innovaatiosuorituskyvyn tehostaminen ja tuottavuuden jatkuva kasvu edellyttäisivät innovaatioiden leviämistä kaikille toimialoille ja kaikkiin yrityksiin. Tutkimukset²³ osoittavat, että tutkimukseen ja innovointiin osoitetun julkisen tuen tehokkuutta ja vaikuttavuutta olisi varaa parantaa muun muassa syrjäytysvaikutusten välttämiseksi ja resurssien kohdentamiseksi paremmin nopeasti kasvaville aloille. Lisäksi se, että ammatillinen liikkuvuus on Belgiassa vähäistä, rajoittaa myös innovaatioiden leviämistä muualle talouteen. Vähäinen ammatillinen liikkuvuus voi johtua esimerkiksi korkeista ikälisistä ja alhaisesta palkkauksen läpinäkyvyydestä.
- (26) Vaikka vähähiilisen sähkön (ydinenergian ja uusiutuvan energian) tarjonta jatkaa kasvuaan, Belgia on edelleen erittäin riippuvainen fossiilisten polttoaineiden tuonnista (fossiilisten polttoaineiden osuus Belgian energiapaletista on 67,1 %). Energiatehokkuuteen tehdyt parannukset eivät olleet vuonna 2024 riittäviä, jotta vuonna 2019 alkanut energian loppukulutuksen laskusuuntaus maassa olisi jatkunut. Tämä johtuu pääasiassa liikenteen energiankulutuksen ja päästöjen kasvusta. Myös rakennuskannan vähähiilistämiseksi tarvitaan kunnianhimoisempia politiikkatoimia. Tämä koskee muun muassa sosiaalista asuntotarjontaa, jonka osuus kansallisesta energiankulutuksesta on 33 prosenttia. Asuinrakennusten energiankulutusta saatiin peruskorjaustoimenpiteillä pienennettyä mutta ei riittävästi pitkän aikavälin peruskorjaustavoitteiden saavuttamiseksi.

²³ OECD (2021a) R&D Tax Incentives: Belgium, 2020. Schoonackers, R. (2020) Tax incentives for R&D: Are they effective? NBB Economic Review ja OECD (2024), OECD Economic Surveys: Belgium 2024.

- (27) Korkeat sähkökustannukset vaikeuttavat talouden ja erityisesti valmistusteollisuuden hiilestä irrottamisen jatkamista. Verojen ja maksujen²⁴ jälkeen sähkö maksaa teollisuudelle lähes neljä kertaa enemmän yksikköä kohti kuin kaasu, mikä on yksi korkeimmista suhdeluvuista EU:ssa ja jarruttaa siirtymistä fossiilisista polttoaineista sähköön. Hallitus aikoo alentaa sähkön valmisteveroja, mutta lisäksi tarvitaan vaikuttavia politiikkatoimia, joilla kannustetaan teollisuutta siirtymään puhtaampaan energiaan. Hiiltä koskevat hinnanerosopimukset ja ympäristöä säästävät julkiset hankinnat voisivat osaltaan vähentää investointien riskiä ja lisätä teollisuuden kannustimia luopua hiilestä. Myös kiertotalouskäytäntöjen edistäminen voisi auttaa vähentämään teollisuuden energiankysyntää ja riippuvuutta kriittisten raaka-aineiden tuonnista. Lisäksi investoimalla energiainfrastruktuuriin ja vähähiilisiin teknologioihin tuettaisiin hiili-intensiivisten ja päästöjen vähentämisen kannalta vaikeiden teollisuudenalojen hiilestä irtautumista erityisesti Valloniassa ja Flanderissa, muun muassa Antwerpenin sataman ympäristössä, samalla kun pidettäisiin kiinni kilpailukyvyistä.
- (28) Vaikka uusiutuvan energian osuus Belgian sähköntuotannosta nousi vuonna 2025 ennätystasolle (34,7 %:iin), uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa Belgiassa hidastaa edelleen verkon riittämätön kapasiteetti, josta tuli Belgian energiasiirtymän suurin haaste. Sähköverkon vahvistamiseksi on suunnitteilla useita infrastruktuurihankkeita, mutta edistymisen keskeisten yhteyksien osalta on hidasta, mikä johtuu ennen kaikkea päätöksenteon pysähtymisestä Valloniassa ja lupamenettelyihin liittyvistä ongelmista. Verkkoinfrastruktuuriparannusten ja lupamenettelyjen nopeuttaminen edistäisi uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa. Lisäksi oikeudellisten kehysten mukauttaminen sähkön varastointiin ja kysyntäjoustoon tehtävien investointien lisäämiseksi sekä energian jakamisen helpottaminen kannustamalla älymittareiden käyttöönottoon Brysselissä ja Valloniassa voisivat lisätä energiankulutuksen joustavuutta ja tuoda energiatehokkuushyötyjä.

²⁴ Veroja ja maksuja ovat arvonnäisäverot, valmisteverot, liittovaltion energiamaksu, merellä tuotetun energian lisämaksu, toimitusvarmuuteen ja kapasiteettimekanismeihin liittyvät maksut, vihreät sertifikaatit, lämmön ja sähkön yhteistuotantomaksut, julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvät maksut, uusiutuvan energian tukeen liittyvät maksut, sosiaalisten tariffien rahoittamiseksi kerättävät maksut sekä energiatehokkuusvelvoitteeseen liittyvät kustannukset.

- (29) Energian loppukulutuksen kasvu Belgiassa johtuu pääasiassa liikenteen, erityisesti kansainvälisen lentoliikenteen, meriliikenteen ja maanteiden tavaraliikenteen, kasvavasta energiankulutuksesta ja lisääntyvistä päästöistä²⁵. Rautatieliikenne ei ole edelleenkään riittävän houkutteleva vaihtoehto henkilö- tai tavaraliikenteelle, ja henkilöautojen määrä on kasvanut jatkuvasti, mikä on johtanut korkeisiin ruuhkista johtuviin kustannuksiin. Sähköautojen osuus autojen kokonaismyynnistä on viime aikoina pysynyt ennallaan. Tämä voi johtua latausinfrastruktuurin puutteesta Valloniassa. Liikennealan hiilestä irtautumista voitaisiin nopeuttaa tehostamalla energiatehokkuuden parannuksia, tukemalla sähköistämistä sekä kestävien polttoaineiden tuotantoa ja käyttöönottoa ilmailu- ja merenkulkualalla. Kaikkiin ajoneuvotyyppeihin sovellettavat eriytetymät tiemaksut, lisäinvestoinnit julkiseen liikenteeseen – Belgian elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvien investointien ohella – sekä autojen yhteiskäytön ja aktiivisen liikkumisen edistäminen tekisivät liikenteestä kestävämpää.

²⁵ EU transport in figures: Statistical pocketbook (tilastojulkaisu), 2024.

- (30) Belgian viranomaiset²⁶ arvioivat, että liittovaltion suorat fossiilisten polttoaineiden tuet olivat 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Monille niistä ei ollut suunnitelmaa asteittaisesta luopumisesta ennen vuotta 2030. Esimerkiksi fossiilisten polttoaineiden tuet, joilla ei puututa kohdennetusti energiaköyhyyteen tai todellisiin energiavarmuuteen liittyviin huolenaiheisiin, jotka haittaavat sähköistämistä tai jotka eivät ole ratkaisevia teollisuuden kilpailukyvn kannalta, voitaisiin poistaa asteittain. Fossiilisten polttoaineiden tuet – kuten ammattikäyttöön tarkoitetun dieselöljyn alennetut valmisteverot, yritysten polttoainekortit ja kaasun alennettu arvonlisävero – ovat taloudellisesti tehottomia ja ylläpitävät riippuvuutta fossiilisista polttoaineista. Lämmitysöljyn ja kaasun alennetut valmisteverot alentavat näiden polttoaineiden kustannuksia sähköön verrattuna, mikä hidastaa siirtymistä vihreämpiin lämmitysjärjestelmiin ja jarruttaa rakennusten energiaperusparannuksia. Koska Belgia uhkaa jäädä jälkeen vuodeksi 2030 asetetuista perusparannus- ja energiatehokkuustavoitteistaan, investointeja energiaperusparannuksiin olisi lisättävä ja investointeja olisi täydennettävä toimintapoliittisilla uudistuksilla, joilla siirretään – tasapuolisuus varmistaen – kannustimet energiaperusparannuksiin ja vähähiilisiin lämmitysratkaisuihin, mikä auttaisi nopeuttamaan energiasiirtymää. Julkisesti ilmoitettujen tietojen mukaan valmistevero aiotaan kotitalouksien osalta siirtää sähköstä fossiilisiin polttoaineisiin, mutta on epävarmaa, riittääkö tämä muuttamaan sähkön ja fossiilisten polttoaineiden suhteellisia hintoja riittävän nopeasti vuodeksi 2030 asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (31) Veden laadun ja luonnon tilan heikkeneminen muodostavat haasteen, sillä suurin osa Belgian vesistöistä kärsii hajakuormituksesta. Tehomaatalous, erityisesti karjankasvatus, vapauttaa suuria määriä epäpuhtauksia ilmaan, maaperään ja veteen. Vaikka toimia on toteutettu, myös sähköntuotanto, metalliala ja kemikaalien tuotanto aiheuttavat edelleen ympäristön pilaantumista. Biologisen monimuotoisuuden väheneminen vaarantaa talouden alat, jotka ovat erittäin riippuvaisia ekosysteemipalveluista. Luontopohjaiset ratkaisut ovat avainasemassa, kun pyritään parantamaan ilmastokestävyyttä ja suojaamaan taloutta sään ääri-ilmiöiden vaikutuksilta. Vaikka Flanderin hallitus hyväksyi nitraatteja koskevan seitsemännen tarkistetun toimintaohjelman, tarvitaan lisätoimia liiallisten typpilaskeumien vähentämiseksi sekä maatalouden kestävyiden parantamiseksi.

²⁶ FPS Finance (2024), ”Inventory of federal fossil-fuel subsidies”.

- (32) Belgian työllisyysaste on alhainen (72,8 %, kun EU:n keskiarvo on 76,1 %), ja siinä on suuria eroja alueiden välillä. Muita heikommassa asemassa olevien ryhmien eli maahanmuuttajataustaisten, vähän koulutettujen, ikääntyneiden ja vammaisten osallistuminen työmarkkinoille on vähäistä. Belgia on vuonna 2025 toteuttanut merkittäviä työmarkkinauudistuksia, muun muassa rajoittanut työttömyysetuuksien keston kahteen vuoteen. Niiden vaikutus riippuu kuitenkin työvoiman aktivointitoimien tuloksellisuudesta. Lisäksi toimenpiteitä, joilla autetaan muita heikommassa asemassa olevia ryhmiä integroitumaan työmarkkinoille ja parannetaan alueellisia julkisia työvoimapalveluja, on varaa parantaa. Tämän pitäisi myös auttaa (lähes) työttömissä kotitalouksissa asuvien henkilöiden suureen määrään sekä alueiden ja ryhmien välisiin työmarkkinatuloseroihin puuttumisessa. Vaikka avointen työpaikkojen osuus Belgiassa laski tasaisesti vuonna 2025, se on edelleen selvästi yli EU:n keskiarvon (3,8 %, kun se vuonna 2025 oli 2,1 %). Työvoimapula ja osaamisvaje ovat edelleen merkittäviä ongelmia erityisesti palvelualalla, ammattilaispalvelujen, tieteen ja tekniikan aloilla sekä terveydenhuollon, rakentamisen ja tieto- ja viestintätekniikan kaltaisilla aloilla, jotka ovat kaikki tärkeitä tulevaisuuden kilpailukyvyyn sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta. Täydennys- ja uudelleenkoulutus voisivat vähentää osaamisen kohtaanto-ongelmaa, mutta aikuisten osallistuminen koulutukseen on vähäistä (aikuiskoulutustutkimuksen (EAS) mukaan osallistumisasete oli 34,9 % vuonna 2022, kun taas EU:ssa se oli 39,5 %), erityisesti muita heikommassa asemassa olevien ryhmien keskuudessa.
- (33) Koska inhimillisellä pääomalla on ratkaiseva rooli unionin kilpailukyvyyn ja strategisen riippumattomuuden parantamisessa, neuvosto suositti vuonna 2026, että jäsenvaltiot toteuttavat toimia, joilla vastataan kiireellisesti inhimilliseen pääomaan liittyviin, kilpailukykyä haittaaviin rakenteellisiin haasteisiin osaamisen ja koulutuksen osa-alueilla. Belgialle osoitetuilla vuoden 2026 maakohtaisilla suosituksilla voidaan myötävaikuttaa inhimillistä pääomaa unionissa koskevan neuvoston suosituksen noudattamiseen.

- (34) Lasten ja nuorten perustaidot (lukutaito, matematiikka ja luonnontieteet) ovat kansainvälisten arviointien mukaan heikentyneet pitkällä aikavälillä kaikissa kolmessa kieliyhteisössä (flaami, ranska ja saksa). Vaikka flaamin- ja ranskankielisissä yhteisöissä ollaan toteuttamassa laajamittaisia opetussuunnitelmauudistuksia, joissa keskitytään perustaitoihin, sosioekonomiseen asemaan ja maahanmuuttaja-asemaan liittyvää koulutusvajetta esiintyy edelleen ja sitä pahentaa se, että eri koulutuspoluille eriydytään jo varhain ja luokalle jääminen on yleistä. Työssäoppimisen lisääminen voisi lisätä keskitason ammatillisen koulutuksen työmarkkinarelevanssia. Luonnontieteiden, matematiikan, tekniikan ja teknologia-alan (STEM) sekä tieto- ja viestintätekniikan (ICT) alan opiskelijamäärien lisääminen kaikilla tasoilla, erityisesti naisopiskelijoiden osalta, voisi auttaa vastaamaan työmarkkinoiden kysyntään. Toimenpiteitä opettajapulan ratkaisemiseksi toteutetaan parhaillaan, mutta Belgiassa opettajilla on edelleen vaikeuksia päästä osallistumaan hyödylliseen ammatilliseen oppimiseen ja he kokevat itsensä aliarvostetuiksi yhteiskunnassa. Julkiset koulutusmenot Belgiassa ovat EU:n korkeimpia, ja niiden osuus BKT:stä on 4,4 prosenttia esi-, perus- ja toisen asteen koulutuksessa. Tämä johtuu mahdollisesti siitä, että oppilaita on opettajaa kohden vähemmän kaikissa kieliyhteisöissä sekä siitä, että luokalle jäämisaste on verrattain korkeampi ja lakisääteinen opetus aika on suhteellisesti lyhyempi.²⁷ Koulutusjärjestelmän pirstaleisuuteen puuttuminen voisi lisätä varojen käytön tehokkuutta ja auttaa ratkaisemaan rakenteellisia haasteita.
- (35) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2026, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa kautta – toimia vuonna 2026 annetun, euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen noudattamiseksi. Belgialle annettava suositus 1 auttaa noudattamaan ensimmäistä ja toista euroalueen suositusta, suositus 2 auttaa noudattamaan neljättä euroalueen suositusta, suositus 3 auttaa noudattamaan seitsemättä ja yhdeksättä euroalueen suositusta, suositus 4 auttaa noudattamaan seitsemättä euroalueen suositusta ja suositus 5 auttaa noudattamaan viidettä euroalueen suositusta,

²⁷ OECD (2024), *Education at a Glance 2024: OECD Indicators*, OECD Publishing, Pariisi, [How much time do teachers spend teaching and working?: Education at a Glance 2024 | OECD](#).

SUOSITTAA, että Belgia toteuttaa vuosina 2026 ja 2027 toimia, joilla se

1. pitäytyy edelleen neuvoston 20 päivänä kesäkuuta 2025 liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi suosittamissa nettomenojen enimmäiskasvuprosenteissa, mutta hyödyntää joustoa, joka on neuvoston aktivoiman kansallisen poikkeuslausekkeen nojalla sallittu; lisää yleisiä puolustus- ja turvallisuusmenoja sekä puolustusvalmiutta ja varmistaa samalla velkakestävyys ja varainkäytön tehokkuuden sekä mukauttaa talousarviota asteittain rakenteellisesti suurempien puolustusmenojen ylläpitämiseksi; varmistaa, että toimenpiteet, joita toteutetaan energian hintojen nousun vaikutusten lieventämiseksi, ovat väliaikaisia, haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien suojelemiseen tai energiaintensiivisten yritysten tarpeisiin kohdennettuja sekä energiansäästökannustimet säilyttäviä ja että niistä julkiselle taloudelle aiheutuvat kustannukset ovat sopuosoinnussa EU:n finanssipolitiikan kehyksen puitteissa tehtyjen sitoumusten kanssa; jatkaa neuvoston 20 päivänä kesäkuuta 2025 suosittaman pidennetyn sopeutuskauden perustana olevan uudistusten ja investointien kokonaisuuden toteuttamista; parantaa julkisten menojen tehokkuutta, virtaviivaistaa hallintorakenteita ja vahvistaa koordinoitua liittovaltion kaikkien tasojen välillä; parantaa pitkäaikaishoitojärjestelmän kustannustehokkuutta ja takaa samalla kohtuuhintaisen hoidon ja palvelujen saatavuuden;
2. varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen puitteissa toteutettujen uudistusten ja investointien jatkuvuuden; tehostaa toimia koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanemiseksi hyödyntäen tarvittaessa varojen uudelleenkohdentamista väliarviointien yhteydessä sovittuihin strategisiin painopisteisiin ja koheesiopolitiikan säännösten tarjoamia joustomahdollisuuksia;
3. yksinkertaistaa ja parantaa sääntelyä sekä vähentää hallinnollista raskautta muun muassa yksinkertaistamalla lupamenettelyjä ja poistamalla palvelualan sääntelyesteitä, jotta parannetaan liiketoimintaympäristöä ja liiketoiminnan dynaamisuutta, samalla kun puututaan alueellisiin haasteisiin; lisää innovaatioiden levittämistä kohdentamalla julkista T&K-tukea yrityksille, joilla on suurin kasvupotentiaali ja edistämällä työntekijöiden ammatillista liikkuvuutta, sekä helpottaa scale-up-yritysten rahoituksen saantia;

4. vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista kautta linjan muun muassa parantamalla rakennusten energiatehokkuutta ja lisäämällä teollisuuden kannustimia luopua hiilestä; toteuttaa toimenpiteitä kestävän liikenteen käytön ja tarjonnan lisäämiseksi ja maanteiden ruuhkautumisen torjumiseksi; vauhdittaa verkkoinfrastruktuurin parantamista ja uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa yksinkertaistamalla lupamenettelyjä edelleen, samalla kun puututaan alueellisiin haasteisiin, sekä edistää kysyntäpuolen joustavuutta ja varastointia: poistaa vaiheittain fossiilisten polttoaineiden tuet erityisesti liikenteen ja lämmityksen aloilla muun muassa siirtämällä valmisteveroja sähköstä fossiilisiin polttoaineisiin; toteuttaa lisätoimia kestävän maatalouden edistämiseksi parantamalla veden laatua ja vähentämällä liiallisia typpilaskeumia;
5. puuttuu työvoimapulaan ja osaamisen kohtaanto-ongelmiin; vahvistaa aktiivisen työmarkkinapolitiikan vaikuttavuutta ja parantaa sen kohdentamista, jotta muita heikommassa asemassa olevat ryhmät voidaan integroida työmarkkinoille paremmin ja jotta voidaan puuttua alueellisiin eroihin; parantaa koulutusjärjestelmien tuloksellisuutta ja yhdenvertaisuutta ja lisää niiden työmarkkinarelevanssia erityisesti tieto- ja viestintätekniikan alalla sekä STEM-aloilla; jatkaa uudistuksia opettajan ammatin houkuttelevuuden parantamiseksi kehittämällä joustavampia ja houkuttelevampia urapolkuja ja koulutusta opettajille.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja